

Osallistumisen aikuiskoulutusjaksolle Euroopassa mahdollisti Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt ry:n Kestävän elämäntavan kouluttajaverkosto -hanke, joka on **rahoitettu Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelmasta**

IN TRANSITION FOR RESILIENCE -foorumi

Ruotsissa, Järnassa 15.-19.6.2016

Osallistuja: Mia Saloranta

Foorumin tausta

IN TRANSITION FOR RESILIENCE -foorumi järjestettiin kansainvälisen REALS-hankkeen loppuseminaarina (REALS = Resilient and Ecological Approaches for Living Sustainably). Hankkeen vastuullinen vetäjä ja foorumin järjestäjä oli Permaculture Sweden -yhdistys, muut hankekumppanit olivat Venäjältä ja Valko-Venäjältä. Hankkeen oli rahoittanut Swedish Institute. (Lisää hankkeesta: <http://realsproject.org/about/>) Seminaari pidettiin Ytterjärnan antroposofisessa kulttuurikeskuksessa (<http://ytterjarna.se>).

Halusin osallistua konferenssiin, koska hankkeeseen osallistuneet tahot olivat minulle ennestään tuttuja Baltic Ecovillage Networkin kautta, missä myös SKEY on jäsenenä. SKEY ry:n puheenjohtajana tavoitteeni oli saada tietoa siitä, mitä hankkeessa on saatu aikaiseksi ja mitä Itämeren ympärillä tapahtuu kestävän elämäntavan kehittämisen alalla. Halusin myös vahvistaa SKEYn kansainvälistä verkottumista ja tavata uusia mahdollisia yhteistyökumppaneita sekä viritellä yhteisiä hankeideoita mm. koulutuksiin liittyen. Lisäksi foorumi sisälsi työpajoja, joissa oli mahdollista saada uutta tietoa kestävän elämäntavan eri osa-alueilta sekä oppia uusia ryhmätyö ja -suunnittelumenetelmiä.

Foorumin sisältö ja ohjelma

Ohjelma oli teemoitettu eri päville:

- Day 1: Earth Care ; which forms of earth stewardship do we see, and how do we use them and make them our own?
- Day 2: Social Care ; what does community mean to us, how is it created? What is social and personal resilience?
- Day 3: Fair Share ; what is economy and how can it support ecological and social health? Which tools and approaches do we have in relation to sharing what we have?
- Day 4: Creative Action ; Which are our next steps and what gives the creative willingness to walk them?

Ohjelma koostui mm. esitelmistä, ryhmätöistä ja keskusteluista, joista suuri osa yhtäaikaista ja valinnaisia, sekä opintoretkestä, käsillä tekemisestä ja illanvietoista ohjelmanumeroineen. Ryhmätyöt ja keskustelut oli toteutettu osallistavien menetelmin, hyödyntäen erilaisia tekniikoita.

Ohjelmassa oli panostettu myös erilaisten oppimisympäristöjen tuomiin mahdollisuuksiin. Esitelmät ja keskustelut sijoituivat kulttuurikeskuksen vanhaan kauniiseen päärakennukseen (Vita Huset). Osa työpajoista ja ulkoilma-aktiviteetit tapahtuivat läheisen permakulttuuriosuuskunnan puutarhalla (Under Tallarna <http://undertallarna.se/>). Opintoretki tehtiin valinnaisesti läheiseen ekokylään, olkipaali-savirakennuksille tai metsässä sijaitsevaan steinerkouluun.

Ohjelman anti

Ensimmäisenä päivänä osallistuin Baltic Ecovillages Networkin kokoontumiseen, jossa suunnittelimme

tulevia yhteistyökuvioita Itämeren alueen ekokyläverkostojen kesken. Mukana oli ensimmäistä kertaa myös Ukrainan edustus, joten verkosto laajenee!

Earth Care

Varsinaisessa foorumiohjelmassa oli ensimmäisenä päivänä alustavien puheenvuorojen jälkeen vuorossa "Ceremony for Earth", johon osallistuttiin suuressa piirissä taivasalla. Seremonian mestarina toimi bolivialainen shamaani.

Illalla Under Tallarnassa oli valittavana esitelmiä ja työpajoja, joista osallistuin kahteen: toisessa venäläiset ekokylä- ja permakulttuuriaktiivit kertoivat toteuttamistaan permakulttuuriviljelyprojekteista, ja toisessa teimme pienen kävelyretken lähimetsään tutustuen syötäviin ja lääkitseviin luonnonkasveihin. Työpajojen välillä seurasin saviuunin muurausta ja biohiilen valmistusta.

Social Care

Toisena päivänä mieleenkiintoista ajateltavaa antoi bhutanilaisen Saamdu Chretrin esitys "The perspective of GNH - the 4 pillars and 9 domains". Se käsitteli Bhutanissa käyttöön otettua kansallisen hyvinvoinnin mittaristoa, jolla mitataan kansan "onnellisuutta" (GNH = Gross National Happiness) bruttokansantuotteen sijaan.

KekoVerkko-hankkeen teemojakin käsiteltiin "fish-bowl"-menetelmällä toteutetussa keskustelussa, jonka aiheena oli "Re-thinking education and the role of community based learning". Osallistujat kertoivat esimerkkejä erilaisista vaihtoehtoisista aikuisten ja lasten opetusmenetelmistä eri maista.

Paneelikeskustelussa, johon osallistuivat eri maiden ekokyläverkostojen edustajat, käsiteltiin ekokylämerkitystä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, monikulttuurisen yhteistoiminnan ja hyvinvoinnin tuottajina.

Illtapäivällä valitsin opintoretken kohteeksi "ekomaatilan", jossa oli toteutettu ja rakenteilla savi-olkipaalirakennuksia. Saimme perusteellisen opastuksen rakentamisen eri vaiheista. Suomessa on tehty samanlaisia rakenteita, joten en varsinaisesti oppinut mitään uutta.

Ilta vietettiin Solvikin steinerkoululla, jonka erittäin kaunis arkkitehtuuri, sijainti metsän keskellä ja ympäristön maisemat jäivät vahvasti mieleen.

Fair Share

Kolmantena päivänä teemana oli talous. Aihetta käsiteltiin mm. kiertotalouden sekä ruokahävikin välttämisen ja hyödyntämisen näkökulmasta. Mielestäni erityisen mielenkiintoinen esimerkki oli Södertäljessä toteutettu projekti, jossa kunta on sitoutunut käyttämään luomu- ja lähiruokaa sekä vähentämään ruokahävikkiä, ja onnistunut tavoitteissaan.

Illtapäivän työpajoista valitsin minulle ennestään tuntemattoman aiheen: Biomimicry – suunnittelumenetelmän. Lyhyessä ajassa toteutettu ryhmätyö antoi vain epämääräisen mielikuvan siitä, miten menetelmää käytetään.

Illalla Under Tallarna-farmilla oli mahdollisuus tarjota työpajoja ja esityksiä haluamistaan aiheista open space -metodilla. Kuuntelin esityksen Ukrainan ekokylästä, koska en tiennyt aiheesta mitään etukäteen. Yllätyin maassa toteutettujen hankkeiden kirjosta ja elinvoimaisuudesta. Osallistuin kuuntelemalla myös tarinankerrontapiiriin nuotion ympärillä.

Illalla puutarhan isossa kasvihuoneessa juhlittiin musiikkiesitysten ja klovnin viihdyttäessä sekä tanssittiin yöhön asti. Vapaamuotoiset ajanvietot tiiviin ohjelman vastapainona ovat erittäin tärkeitä tämän kaltaisissa seminaareissa. Ne mahdollistavat uusiin ihmisiin tutustumisen ja pienryhmäkeskustelut, joissa syvennyttään päivien aikana heränneisiin kysymyksiin ja ideoihin ja vaihdetaan yhteystietoja.

Creative Action

Viimeisen päivän aluksi vedettiin yhteen foorumin aiheita ja antia. Tämä tehtiin hienon kuva-teksti-dokumentaation avulla, jonka taitelija oli koostanut pääsalin seinälle päivien aikana.

Viimeisessä sessiossa, joka toteutettiin Pro Action Cafe -metodilla, haluttiin tukea osallistujien tulevaisuudensuunnitelmia ja ideoita. Osallistuin kahteen tyhmään: Toisessa kehiteltiin Ruotsiin yhdistys- tms mallia, jonka avulla halukkaat pääsisivät asumaan maalle ja viljelemään maata ilman suurta rahallista panosta. Samaa aihetta on pohdittu Suomessa säätiömallisena, joten kerroin meillä selvitetystä ratkaisusta. Toisessa ryhmässä ideoin, miten kestävä elämäntavan monipuolisesta osaamisesta voisi tehdä itselleen ansiotyön. Aihe kiinnosti itseäni henkilökohtaisesti, ja päätimme jatkaa keskustelua s-postitse.

Järjestetyn ohjelman tauoilla ehdin jonkin verran tutustua myös Järnan antroposofisen yhteisön toimintaan, ideologian mukaisiin kauppoihin ja upeisiin puutarhoihin.

Mitä opin? Mitä jäi käteen?

Bhutanin käyttöön ottama ”onnellisuusindeksi” GNH on mielenkiintoinen, ajatuksia herättävä järjestelmä. Sen pohjalta on syntynyt kansainvälinen Gross National Happiness -liike, jolla näytti olevan kannatusta esim Ruotsissa ja Norjassa.

Kannustavana käytännön toimintamallina, jota pitäisi kokeilla Suomessakin, jäi mieleeni ruotsalainen hanke, jossa kunta on sitoutunut paikallisen ja luomuruuan käyttöön sekä ruokahävikin minimoimiseen. Eri sektorien välinen yhteistyö on kunnissa vaikeaa, se vaatii hyvin organisoidun ja resurssoidun hankkeen.

Kertomukset onnistuneista projekteista ja niiden saavutuksista ovat aina hyvin voimauttavia: ”Jos tuolla on onnistuttu, niin kyllä mekin voimme tehdä asialle jotain! Ja voimme oppia heidän kokemuksistaan.” Monista esitellyistä käytännöistä ja hankkeista jäi itämään ideoita, joihin voi palata jälkepäin, kun suunnitellaan SKEYn hankkeita ja toimintaa.

Ohjelmassa oli myös jonkin verran ennestään tuttua asiaa, jolloin näiden sessioiden anti jäi vähäisemmäksi.

Vanhojen ja uusien tuttujen tapaaminen vahvistaa verkostoja ja helpottaa huomattavasti yhteydenpitoa muihin maihin. SKEYn intresseissä on ekokyläverkostojen tiivistyvä yhteistyö Itämeren ympäristössä (Baltic Ecovillage Network), jota tämäkin konferenssi edisti.

Erytisesti pyrin imemään vaikutteita siitä, miten monipäiväinen kansainvälinen foorumi oli järjestetty, miten siitä tiedotettiin, ja miten tapahtuma on jälkepäin dokumentoitu REALSin nettisivuille. Järjestelyissä ja ohjelman vetämisessä vastuuta oli jaettu isolle ryhmälle, jokaisella oli selkeä rooli ja tehtävä, ja yksi henkilö piti kokonaisuuden koossa. Monimuotoisesta, tarkasti aikataulutetusta ohjelmasta ja paikanvaihdoista (sekä huonosta säästä) huolimatta kiirettä ei syntynyt ja tunnelma oli koko ajan leppoisaa. Eri alojen asiantuntijoita ja taitajia (mm. kuvataiteilijat, muusikot, näyttelijät, sirkustaiteilijat) oli hienosti hyödynnetty ohjelmassa. Ryhmätyömenetelmien ja opetusmetodien kirjo oli laaja, ja kaikki pääsivät osallistumaan haluamallaan tavalla.

Vaikuttavaa foorumissa oli se, että osallistujat edustivat paitsi eri kansallisuuksia niin myös hyvin monipuolisesti yhteiskunnan eri osa-alueita, erilaisia järjestöjä ja ammattiryhmiä sekä varsin laajasti ”siirtymäliikkeen ja kestävä elämäntavan” kenttää. Tapahtumasta jäi sellainen tunnelma että nämä tahot tulevat tekemään yhteistyötä jatkossakin. Olisi hienoa jos vastaava kokoontuminen voitaisiin toteuttaa myös Suomessa.

Kokemusten hyödyntäminen

Edellä mainittuja havaintoja ja kokemuksia ison tapahtuman järjestelyistä tullaan hyödyntämään SKEYn tapahtumissa ja koulutuksissa, esim: aikataulutus, logistiikka, erilaiset ryhmätyöt, dokumentointi mielenkiintoisella tavalla (päivittäin täydäntävä iso piirros- ja tekstikooste pääsalin seinällä sekä jälkepäin nettisivuilla julkaistu filmi), eri alojen osaajien hyödyntäminen sekä erilaisten sisä- ja ulkotilojen hyödyntäminen.

Syntyneitä ja vahvistuneita kontakteja tullaan hyödyntämään kansainvälisessä yhteistyössä, myös koulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa.

Seminaarin osallistujakunta sekä ohjelma olivat monipuolisempia kuin oletin, joten odotukseni jopa ylittyivät.

Lisätietoja In Transition For Resilience -foorumista

Foorumin ohjelma ja puhujat / työryhmien vetäjät: <http://realsproject.org/in-transition-for-resilience/>

Lyhyt yhteenveto: <http://realsproject.org/in-transition-for-resilience2/#more-3213>

Lyhytfilmi: <http://realsproject.org/in-transition-for-resilience-mini-documentary/>

Valokuvia: <http://realsproject.org/project-galleries/> (> REALS FINAL INTERNATIONAL FORUM-kansiot)

Järna Kulturcentrum – Vita Huset

Osuuskuntapuutarha Under Tallarna

Uunin muurausta

Olkipaali-savirakennus Hölössä

Tarinapiiri

Päivällinen Under Tallarnassa

Yksityiskohta foorumin dokumentoinnista, joka täydentyi päivittäin. Koulutustyöpajassa heränneitä kysymyksiä. Koko dokumentti nähtävissä: <http://realsproject.org/?portfolio=graphic-harvest-in-transition-for-resilience>